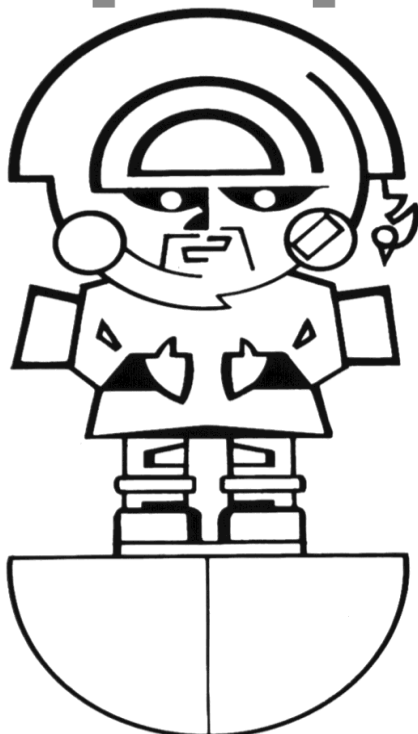
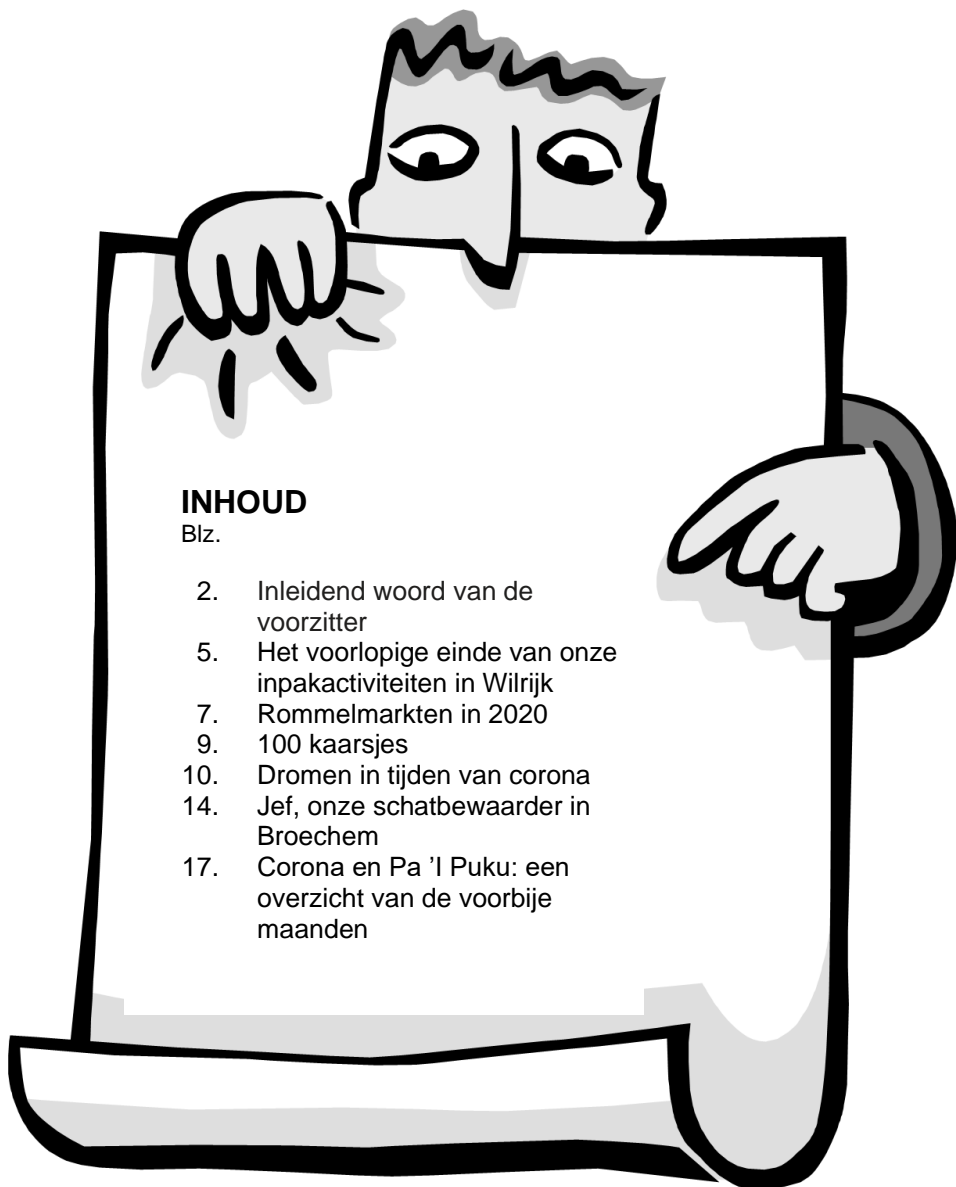

CENTRO ANDINO vzw
Hertog van Brabantlei 9, 2660 Hoboken

CENTRO ANDINO vzw
steunt de Andesvolkeren
ARGENTA IBAN: BE19 9799 6716 8312
BIC: ARSPBE22XXX

Driemaandelijks tijdschrift juni – juli – augustus 2020
P209992 Afgiftekantoor 2500 Lier 1
Verantwoordelijke uitgever: Demblon Maurice
Nieuwstraat 57, 2550 Kontich

INHOUD

Blz.

2. Inleidend woord van de voorzitter
5. Het voorlopige einde van onze inpakactiviteiten in Wilrijk
7. Rommelmarkten in 2020
9. 100 kaarsjes
10. Dromen in tijden van corona
14. Jef, onze schatbewaarder in Broechem
17. Corona en Pa 'l Puku: een overzicht van de voorbije maanden

Beste Centro Andino-leden en -sympathisanten,

Het is eens iets anders, jullie in dit bulletin te mogen verwelkomen met een voorwoord in plaats van jullie een beknopt verslag voor te leggen van onze Algemene Vergadering. Wees gerust! Dat verslag krijgen jullie nog wel, maar op een later tijdstip. Daarvoor moet de Algemene Vergadering eerst hebben plaatsgevonden.

Het zal niemand ontgaan zijn dat de coronapandemie de laatste maanden de hele wereld zowat op haar kop heeft gezet. Niets is nog hetzelfde gebleven. Alles werd even door elkaar geschut: gezondheid, politiek, economie, cultuur, religie, sociale interactie, noem maar op ...

Covid-19, wat hebben wij allemaal aan jou te danken? Even mijmeren over wat ik hier zou schrijven! Er even bij stilstaan. Jawel, het doet je toch wat, niet? Er zijn inderdaad prettigere dingen om over te schrijven. Er is de voorbije maanden veel leed geweest. Jullie hebben het misschien persoonlijk mee beleefd of wat vanop afstand mee gevolgd. In het beste geval was het voor jullie slechts een nieuwsitem. Iedereen ervaart "corona" op een andere manier. Er verder op ingaan zou ons veel te ver leiden en erover filosoferen is in dit Bulletin niet aan de orde. Dat de gehele coronapandemie-gerelateerde context het filantropische gehalte in de mensheid doet toenemen, mag ik (voorlopig) alleen maar hopen...

Dus ja, corona heeft in België ook Centro Andino in zijn ban! Door alle genomen maatregelen is onze Algemene Vergadering uitgesteld naar een latere datum. Bij het ter perse gaan van dit Bulletin kon nog geen exacte datum bevestigd worden, omdat dit samenhangt met de mate waarin de lockdown zal worden versoepeld. We zullen erop toezien dat die op een veilige manier kan worden gehouden.

De aangekondigde tentoonstelling in Wijnegem van Andrea Van Eyken, de echtgenote van onze ex-voorzitter Guido Vanvinckenroye, is ook niet doorgegaan. Andrea zal samen met de gemeente bekijken welke mogelijkheden er zijn voor een nieuwe datum. Zodra die bekend is, zullen wij jullie hierover berichten op de homepage van onze website.

Hetzelfde mochten wij ervaren met enkele andere activiteiten van Centro Andino. Zo hebben wij in april, mei en juni onze rommelmarkt en onze opkuisdag in ons magazijn te Broechem moeten afgelasten, alsook de rommelmarkten op de Dageraadplaats in Antwerpen.

Gelukkig worden de reservaties voor deze twee edities automatisch omgezet naar een staanplaats op de respectieve maanden in 2021.

Het zal jullie dan ook niet ontgaan dat al die afgelaste activiteiten voor Centro Andino betekenen dat de inkomsten zijn stilgevallen. Is dit erg? Ja, want net nu hebben de Andesvolkeren onze steun hard nodig, maar daar komen we later op terug.

Ook de Multiculturele Vormingsdag van de Sint-Jorisschool in Bazel, die in samenwerking met Centro Andino zou plaatsvinden eind april, moest eraan geloven. De school liet ons alvast weten dat uitstel geen afstel is en dat hun MCV-dag vooralsnog georganiseerd zal worden rond dezelfde periode in 2021. Centro Andino heeft alvast zijn verdere medewerking toegezegd.

In volle lockdown ontvingen wij een aangetekend schrijven van de huisbaas van de garage in de Kernenergiestraat in Wilrijk, waar ons sorteercentrum gevestigd is. Een vriendelijk verzoek om het pand te verlaten tegen eind mei. Verder in dit Bulletin vindt u een warme oproep voor een nieuwe locatie in Wilrijk. Dankzij een minimum aan vrijwilligers werden bergen verzet, en werd de volledige inboedel tijdig verhuisd naar ons magazijn in Broechem. Wat corona al niet kan teweegbrengen!

En plots stortte eind maart onze wereld in elkaar. Wij ontvingen een mailtje met als onderwerp "ikke"... Nooit eerder beroerde een mail met zo'n kort onderwerptiteltje ons zo hard en zo lang: twee van onze vaste leden en sterkhouders zijn zwaar getroffen door Covid-19! Wekenlang kunstmatige beademing en coma. Gelukkig komt alles beetje bij beetje weer goed. Wilrijk was vanuit de ruimte waarneembaar als één groot lichtpuntje: zoveel kaarsjes werden voor hen gebrand! Resten nu nog enkele weken revalidatie...

Corona hier, corona daar. In Peru werd de lockdown verlengd tot eind juni. Een regelrechte ramp voor de arme bevolking die leeft van een dagloon (geen week- of maandloon zoals bij ons). Deze mensen hebben nu geen werk en bijgevolg geen geld, geen eten... Een avondklok is ingesteld. Hospitalen en hulpposten hebben een tekort aan materiaal en geneesmiddelen. Veel verplegend personeel en dokters zijn reeds aan Covid-19 gestorven. Het zijn bange tijden wanneer je familie hebt in de zorgsector daar. Centro Andino steunt daarom een project van de vzw FairPlay die voedselpakketten en studiemateriaal verdeelt aan een aantal studerende meisjes en hun familie in en rond Cuzco.

Verder wacht Centro Andino ook op meer concrete informatie voor de aankoop van ziekenhuisbedden en ander medisch beschermingsmateriaal voor een hulppost in Aucayacu, Huánuco. In Peru maakt het medisch personeel, bij gebrek aan iets beters, van plasticen vuilzakken beschermingskledij.

In Paraguay werd ook een lockdown afgekondigd. De Pa 'I Pukuschool was nog maar net geopend en de kinderen werden al terug naar huis gestuurd. Aangezien de pandemie in Paraguay relatief minder erg schijnt toe te slaan, heeft de regering beslist de lockdown wat te versoepelen en verwacht men dat de leerlingen onder bepaalde voorwaarden in september misschien terug naar school kunnen. Terug naar school betekent dat nieuwe maatregelen zullen moeten worden genomen. Hierover en over nog vele andere zaken kunnen jullie lezen verderop in dit Bulletin.

Piet Shaw heeft de school 55 jaar geleden opgericht. Die verjaardag valt in juni. Helaas gaan de geplande activiteiten niet door. Bekijk het filmpje op de Facebook-pagina van Pa I Puku over de oprichting in 1965.

Ten slotte kunnen jullie de meest recente info betreffende onze activiteiten in België (inpak en rommelmarkten) steeds blijven volgen via onze website www.centroandino.be.

Veel leesplezier. Stay safe en verzorg jullie goed!

Maurice Demblon
Voorzitter

Het voorlopige einde van onze inpakactiviteiten in Wilrijk

Coronatijden, vreemde tijden. We hadden net beslist het inpaklokaal aan de Kernenergiestraat nr. 45 in Wilrijk te heropenen onder de meest veilig omstandigheden voor u en onze medewerkers. De dagen lagen vast tot in de herfst en iedereen stond te popelen om er op maandag 25 mei weer aan de slag te gaan.

Geen slag, maar een donderslag bij heldere hemel, toen we eind april een aangetekend schrijven ontvingen met daarin de uitdrukkelijke wens om voor het einde van de maand mei het pand van 55 m² te verlaten en volledig leeg te ruimen! Krijg het maar georganiseerd in tijden van lockdown!

We zijn meteen op zoek gegaan en hebben iedereen bevroegd of ze een betaalbare alternatieve locatie hadden waarin wij onze activiteiten konden verderzetten. Tot dusver leverde dat niets op. We zouden heel graag een inzamelpunt blijven behouden in de omgeving van het centrum van Wilrijk en doen dan ook hier een oproep. Idealiter is er stroom en verlichting en is het makkelijk met de wagen bereikbaar. Sanitaire voorzieningen en verwarming zijn geen must.

Inpaklokaal in Wilrijk.

Broechem, na de verhuis.

Onze exitstrategie bestond erin een verhuis te organiseren van al het materiaal naar ons magazijn in Broechem. Gelukkig konden wij rekenen op enkele trouwe medewerkers die bereid waren – mits de social distancing en andere veiligheidsmaatregelen in acht te nemen – de hele zwik mee te verhuizen: dozen, kledingrekken, palletten, meubelen...

Kortom, voorlopig kunnen er dus geen goederen meer worden afgeleverd voor verzending en verkoop ten voordele van onze projecten in de Andeslanden. Wij blijven hopen dat er eerstdaags iets uit de lucht komt gevallen zodat we jullie snel weer kunnen ontvangen. Kasten gereorganiseerd tijdens de lockdown? Hou de spullen nog even bij, wie weet kunnen we snel een doorstart maken!

Wie er op maandagnamiddag al eens goederen kwam afleveren, kwam steevast deze twee heren tegen: Jos Geers en Bruno Govaerts.

Deze opvolgers van Rob en Flora Van Dyck, Mitje en René Desneux, René De Bouw, en Angèle De Pooter en Rikske Hoofd leerden al snel de kneepjes van het uitsoorteervak. Instantbeslissingen nemen over de verkoopwaarde van goederen is niet iedereen gegeven.

Zij waren trouw op post om uw zakken aan te nemen en de goederen daarna te sorteren in dozen. Die werden voorzien van een kleurenlabel per categorie: schoeisel, speelgoed, boeken, servies... en naar het magazijn in Broechem gebracht. Daar werden ze dan verder behandeld door Jef.

Soms was het echt werken geblazen, als er weer eens iemand een hele karrevracht zakken kwam brengen. Toch hadden ze er ook plezier in: een praatje bij een tasje koffie en iets lekkers erbij. In de winter was het niet altijd even leuk, vooral niet als er door het slechte weer weinig mensen kwamen opdagen.

Het is het einde van een tijdperk, want 'den inpak' was een begrip in Wilrijk: eerst in de garage achter het oude gemeentehuis en daarna in de Kernenergiestraat.

Wij willen dan ook iedereen, ook diegenen die hier niet bij naam werden genoemd, bedanken voor alle geleverde inspanning al die jaren.

Het bestuur

Rommelmarkten

Al deze rommelmarkten gaan door onder voorbehoud. Op www.centroandino.be vindt u de meest recente informatie!

**Op zaterdag 8 + zondag 9 augustus
van 10u tot 17u: in de openlucht**

Plaats: Parkschool Ieperman, Sint-Bavostraat 2 te Wilrijk, vlak bij de Bist

antiekmarkt — brocantemarkt — vlooiemarkt

**Op zondag 6 september
van 9u tot 18u: in de openlucht**

Plaats: Dageraadplaats te 2018 Antwerpen

Voor liefhebbers: dit is een van de bekendste en gezelligste rommelmarkten in Antwerpen, die steeds veel volk trekt.

Op zaterdag 3 + zondag 4 oktober van 10u tot 16u: overdekt

Plaats: in het Centro Andino-magazijn op het oud militair terrein, Van den Nestlaan 104 in Broechem

Samen met de andere vzw's die gebruikmaken van de hallen op dit terrein, neemt Centro Andino in zijn hal deel aan deze grote rommelmarkt.

Voor al deze rommelmarkten geldt: alles steeds aan zeer voordelige prijzen en ten voordele van onze ontwikkelingsprojecten in de Andeslanden.

Sympathisanten en leden van Centro Andino vzw: kom onze vaste rommelmarktploeg eens een hart onder de riem steken!
Van harte welkom!

100 kaarsjes

Er zijn misschien wel honderd kaarsjes gebrand voor de genezing van Ludo en Lieve, maar er werden tevens honderd kaarsjes uitgeblazen. En wel door Centro Andino-lid Angela 'Ange' Reynaerts, want op 10 mei werd ze 100 jaar!

Een pijnlijke val en een heupoperatie gooiden roet in het eten, want ze vierde haar verjaardag noodgedwongen in het ziekenhuis. Toch zorgde de verpleging tijdens de coronacrisis voor een klein feestje met taart en champagne en lieten wij een ruiker bloemen afleveren. We hopen dat er deze zomer nog stevig gevierd zal worden.

Vorig jaar bezocht ze onze rommelmarkt in openlucht tijdens het jaarmarktweekend in Wilrijk en in 2018 was ze aanwezig tijdens onze Fiesta Andina in Aartselaar.

We nemen deze gelegenheid te baat om haar te bedanken voor haar decennialange inzet; zo stond ze mee te verkopen op de rommelmarkten met Rob en Flora. Langs deze weg wensen we haar een spoedig herstel en van harte een fijne verjaardag toe!

Het bestuur

Dromen in tijden van corona

Vorige keer waren we zo blij dat we konden melden dat de droom van Yeny overeind bleef. Ik schets nog even kort wat er was gebeurd. Yeny behaalde dankzij het studiebeursprogramma Chaska van de vzw FairPlay haar bachelor-diploma in toerisme en zou een mooie toekomst tegemoetzien. Maar die toekomst dreigde in het water te vallen toen haar mama als kostwinner vanwege een zware val haar activiteiten moest stopzetten, daardoor haar inkomsten verloor en bovendien een dure operatie moest ondergaan. Dankzij de vzw FairPlay en een financiële bijdrage van Centro Andino kon de operatie doorgaan en zou de mama van Yeny op termijn weer kunnen instaan voor het levensonderhoud van het gezin.

En toen werd ook Peru getroffen door het coronavirus. Hieronder laten we John Adriaenssens aan het woord, bezieler van de projecten van FairPlay in Cuzco.

Peru is sinds 16 maart, toen de eerste besmettingen opdoken, in volledige lockdown. Vandaag, op 20 april, zijn er ongeveer 16.500 besmette personen en 500 doden.

Enkel supermarkten, apothekers en banken zijn open. Er is enorm veel politie en militairen op de been en meer dan naar de winkel en terug, is absoluut onmogelijk. Transport is verboden en de grenzen zijn dicht. Scholen (die normaal op 16 maart hadden moeten starten met het nieuwe schooljaar) zijn gesloten en inmiddels is besloten dat die dit jaar niet meer zullen opengaan. De privéscholen geven inmiddels online les, de publieke scholen weten zich geen raad.

Naast een medische crisis betekent dit voor een stad als Cuzco ook een enorme economische crisis. Ongeveer 30.000 families leven er in extreme armoede en verdienen elke dag wat ze die dag nodig hebben om te overleven. Die gezinnen zitten nu al weken zonder inkomen. Alleenstaande moeders met 3 of 4 kinderen, ouderen die alleen leven, gaan nu dood van de honger.

Cuzco, een stad met 400.000 inwoners, leeft voor 100 % van het toerisme en het is duidelijk dat dat in 2020 niet meer op gang zal komen. 90 % van de inkomsten worden gerealiseerd in de maanden april tot oktober. Een alternatief is er niet, geen productie, industrie of visvangst...

Yeny is 1 van de gelukkigen in Cuzco. Zij was zo goed op weg om haar dromen te realiseren. Eind 2018 studeerde ze af en ontving ze haar diploma en in 2019 is ze begonnen met werken en sparen om de volgende stap in haar toekomstplan te realiseren.

Toen haar moeder vorig jaar haar heup brak, was er gelukkig enorm veel hulp uit België en Nederland, maar ook Yeny heeft haar spaargeld aan de nazorg besteed. En toen kwamen daarbovenop het coronavirus en de lockdown, en nu zit ze thuis met haar moeder en haar twee broers, zonder inkomen voor de komende elf maanden.

Yeny is steeds een speciaal iemand geweest voor ons. Zij stond model voor Chaska en helpt ons altijd als we erom vragen. Ik heb al zoveel tegenslagen en successen met haar gedeeld, dat ik haar ondertussen als een dochter beschouw en uiteraard zorg ik op dit moment voor haar en haar familie.

Zelfs mijn zoons waren bereid om het geld wat ze uit België kregen voor hun verjaardag aan Yeny te schenken.

Onze andere meisjes, dat is een vraagteken. Omdat we momenteel nergens heen kunnen, blijft enkel communicatie via de telefoon over. We weten van vier meisjes dat ze naar hun familie in dorpjes rondom Cuzco zijn gevlucht. Van tien andere meisjes weten we dat ze oké zijn, maar met de overige twaalf hebben we nog geen contact kunnen leggen.

Als de lockdown voorbij is, willen we zo snel mogelijk aan de slag met voedselpakketten voor de families en daarna willen we ervoor zorgen dat ze over computers en internet beschikken zodat ze verder kunnen met de educatieve programma's.

Wens Ludo en Lieve een spoedig herstel en stay safe!

Regards, Saludos, Groeten, Salutations,

John

Founder and General Director, <http://fairservices-peru.org>

Begin mei ontvingen we dan het volgende bericht:

Hoewel we ondertussen met meer dan 40.000 besmette personen zitten, is het coronavirus niet mijn grootste zorg, maar de gevolgen ervan. In Chaska werken we met 26 meisjes uit gezinnen die in ernstige tot extreme armoede leven.

Ongeveer een derde van hen is Cuzco inmiddels ontvlucht naar familie in dorpjes om de stad heen. De hoofdreden is voedsel. Mensen gaan echt dood van de honger binnenkort als er geen structurele oplossing komt.

Ik ga vanaf maandag naar 3 wijken aan de rand van de stad, waar de meerderheid van onze meisjes woont. We hebben vernomen dat 7 meisjes momenteel niet in Cuzco zijn, 11 meisjes zitten thuis en zijn aan het overleven en met 8 families hebben we tot op heden nog geen contact kunnen leggen. Vooral die laatsten wil ik gaan zoeken.

Ik kan nog steeds niet goed bevatten wat de toekomst gaat brengen. De afgelopen 7 à 8 jaar is 25 tot 30 % van de bevolking uit de armoede geklommen en zij vormen nu de lagere middenklasse. Maar dat zijn allemaal families die leningen hebben lopen bij banken en kredietverstrekkers. Ik schat dat minstens 70 % van de mensen die een baan hebben, tegen het einde van de maand mei werkeloos zullen zijn. En uiteraard zonder een sociaal vangnet om op terug te vallen.

Ik hou jullie op de hoogte.

Op 6 mei waren we getuige van een onlinesessie waarin John ons een stand van zaken gaf. Hoewel er voldoende voedsel aanwezig is, voeden de meesten zich bijna uitsluitend met aardappelen en rijst. Mensen hebben echt honger en geen geld om eten te kopen. Laat staan om huur te betalen, waardoor uitzettingen dreigen. Hij schat in dat er een grote nood zal komen aan juridisch advies en medische bijstand.

Ook de werkloosheid zal exponentieel stijgen waardoor de middenklasse weer verzeild geraakt in de armoede en de armen in extreme armoede zullen terechtkomen, waardoor de vooruitgang die het laatste decennium was geboekt op slag teniet wordt gedaan. Het is moeilijk in te schatten wat de toekomst brengt: een vlucht van de steden naar het platteland? Stijgende criminaliteit vanwege het gebrek aan een sociaal vangnet?

Wat wel vaststaat, is dat de mensen bang en radeloos zijn. De lockdown gold telkens voor twee weken en werd telkenmale met twee weken verlengd. Vanwege de gebrekkige communicatie vanuit de overheid wist de bevolking totaal niet waar ze aan toe was. Voorlopig is de lockdown verlengd tot eind juni.

Bovendien had deze medische crisis zijn hoogtepunt half mei nog niet bereikt, en zoals in de rest van de wereld was de overheid niet goed voorbereid, werden de maatregelen niet nauwgezet opgevolgd, werden drie ministers ontslagen vanwege corruptie met mondkmaskers; er is een gebrek aan medisch (beschermings)materiaal en opgeleid personeel; er heerst heel wat bijgeloof en de vlucht vanuit de steden naar het platteland werkt de verspreiding van het virus in de hand.

Centro Andino helpt FairPlay graag bij hun plan om voedselpakketten samen te stellen en die wekelijks te bezorgen aan de mama's van de leerlingen die zij met hun project Chaska begeleiden. De bedeling is gestart op 15 mei.

Een pakket bevat onder meer kaas, rijst, suiker, tonijn in blik, pasta en schoolgerief. Na de versoepeling van de lockdown worden ook verse producten toegevoegd aan het pakket. Ondertussen is het contact gelukkig met alle 26 meisjes hersteld, op eentje na.

Sinds 25 mei is John weer voltijds aan het werk op het project om de school aan te passen en het educatieve gedeelte van het project op te starten begin juni. Er zal enige discipline voor nodig zijn van de kant van de meisjes en ze zullen beschermingsmateriaal moeten aanschaffen, maar hij denkt dat alles op een verantwoorde manier te kunnen doen.

Jef, onze schatbewaarder in Broechem

Al een decennium lang is ons magazijn in Broechem in goede handen bij Jef Van Dyck, onze hoofdmagazijnier. Sinds zijn pensionering is hij er het vaste aanspreekpunt.

In 1996 kreeg Centro Andino enkele hallen toegewezen van het OCMW van Ranst. Die oude loodsen van het Britse leger doen nog steeds dienst als opslagplaats voor de goederen van verschillende verenigingen. In het prille begin hadden we drie hallen, helemaal achteraan op het terrein. Daar brachten Rob en Flora menig uur door! De Technische Dienst van de gemeente besloot na een tijdje deze hallen te renoveren voor eigen gebruik.

Zo verhuisden wij met al ons hebben en houden naar twee andere hallen, nr. 2 en nr. 5. Ook daarmee had de gemeente na verloop van tijd andere bestemmingsplannen, dus verhuisden we in 2012 opnieuw, nu naar één hal, hal nr. 1, waar we nog steeds zitten en tweemaal per jaar onze rommelmarkt houden.

De hal is heel ruim en in vrij goede staat, behalve het dak. Dat werd al verscheidene malen hersteld, ook onlangs nog. Een nieuw dak is eigenlijk een must. In de zomer kan het er bloedheet zijn en in de winter ijskoud. Een verwarmingstoestel brengt niet veel zoden aan de *Dyck*, omdat de hal te groot is om te verwarmen. Bovendien is het niet inbraakveilig, is er geen stromend water en zijn er geen toiletten.

Sinds 2002 hebben we nieuwe burens: Fedasil liet er een asielcentrum bouwen waar plaats is voor zo'n 370 mensen. De mensen die er werken zijn zo vriendelijk om onze medewerkers toe te staan de sanitaire voorzieningen te gebruiken, ook tijdens de rommelmarkten.

De man die alles weet staan in ons magazijn en die er voor ons een oogje is het zeil houdt, is Jef. Je vindt hem er bijna dagelijks! Sowieso in de voormiddag en vaak ook in de namiddag na de lunch en een korte wandeling. Op vrijdag krijgt hij hulp van Bruno Goyvaerts, een vaste medewerker op wie we ook al jaren kunnen rekenen.

Bij aankomst begint Jef aan zijn inspectieronde, want als het heeft geregend, is zijn eerste taak nakijken of er niets is doorgesijpeld en of er goederen nat of beschadigd zijn geraakt.

Ludo komt af en toe een volgeladen kar afzetten die dan uitgeladen moet worden. Via een vernuftig systeem met kleuren codes weet Jef alles meteen te vinden: kleding, speelgoed, porselein... hij leidt je er zo naartoe. Hij sorteert ook het afval, dat Ludo dan ophaalt en naar het containerpark brengt.

Hij zet ook alles mee klaar voor de rommelmarkten, waar alle goederen een vaste plek hebben: kleding bij de ingang, boeken en platen in het midden, speelgoed aan de overkant enz. Daarvoor moet de nodige ruimte worden vrijgemaakt en dozen met goederen aangehaald. Tijdens die rommelmarkten is hij de vliegende keeper en springt hij in waar nodig. Daarbovenop verzorgt hij ook de catering.

We proberen ook twee dagen per jaar in te plannen om Jef met z'n allen bij z'n werkzaamheden te helpen. Het is gewoonweg onmogelijk om alles alleen te doen: balen stof afrollen, knippen, opplooiën en in dozen stoppen, dat kan je simpelweg niet alleen. Daar zijn minstens 4 mensen voor nodig.

Eenzaam is hij er zeker niet; hij heeft contact met de vrijwilligers van de andere organisaties in de andere hallen. Er lopen ook enkele katten rond en die kennen Jef goed, omdat hij altijd eten bij zich heeft. Hopelijk hebben ze tijdens zijn afwezigheid vanwege de lockdown de muizenpopulatie er onder controle gehouden!

Door de jaren heen is er wel wat veranderd. Er komen minder goederen binnen sinds de verzendingen naar Peru jaren geleden noodgedwongen werden stopgezet. Voor de verzending naar de Pa 'I Pukuschool in Paraguay in maart had Jef alle goederen op verzoek van Ludo klaargezet en was alles in gereedheid gebracht, maar het coronavirus besliste er anders over. Wanneer de zending kan vertrekken, is nog een vraagteken.

Het knaagt dat hij wekenlang niet naar Brochem is kunnen gaan vanwege de lockdown, omdat hij weet hoeveel er nog moet gebeuren en hij zich daar nuttig kan bezighouden. Het magazijn op orde gaan houden staat niet op de lijst van essentiële verplaatsingen, maar laat er geen twijfel over bestaan: voor ons is Jef wél essentieel in het magazijn!

Twee namiddagen per week vindt je Jef er niet, dan gaat hij petanque spelen, ver weg van alle dozen en palletten. Want het leven is meer dan opruimen alleen!

Corona en Pa 'l Puku: een overzicht van de voorbije maanden

“Queridos amigos y amigas,

Seguimos en cuarentena!! [...]”

Begin april schreef Mechi (= Mercedes Paredes) van de Pa 'l Pukuschool in Paraguay naar Centro Andino en waren beide partijen verheugd dat het contact ook in crisistijd verzekerd is.

Zo informeerden wij haar over de gezondheidstoestand van ‘Sra Lieve’ en ‘Sr Ludo’, met wie ze reeds jarenlang contact heeft en die haar zeer genegen zijn. Mechi zegt dat iedereen ginds gelooft in het gunstige herstel van beiden en hoopt dat iedereen van de vzw het goed stelt.

Wij ontvingen sinds 7 april welgeteld 5 brieven van Mechi, omdat de situatie net als bij ons in het begin moeilijk in te schatten was, niemand precies wist hoe de pandemie zou verlopen en welke maatregelen er nodig waren. Er is de voorbije twee maanden dus veel gebeurd en veranderd; een overzicht:

“De meeste leerlingen en leraars van onze school zijn weer naar huis sinds het begin van de coronapandemie. [...] De school is volledig geïsoleerd voor diegenen die gebleven zijn om op de gebouwen te letten en voor de dieren, het land en de achtergebleven leerlingen te zorgen. Enkele opvoeders hebben echter besloten om voor Pasen ook terug naar huis te keren.

In Paraguay vechten we om het allergenste te vermijden. Sinds het paasweekend werd het verbod om de huizen te verlaten verstrengd. De grootste Covid-19-besmetting is in de hoofdstad Asunción (48 %) en het Centraal Departement, dat er juist onder ligt (36 %). Er zijn overal controles. Velen hebben die omzeild bij het ontvluchten van de hoofdstad naar het binnenland, werden van deze misdaad beschuldigd, en sommigen werden zelfs van hun vrijheid beroofd. Veel plaatselijke autoriteiten hebben besloten de toegangswegen naar hun steden te sluiten en niemand toe te laten afkomstig uit Asunción.

Het ministerie van Volksgezondheid laat twee bijkomende noodhospitalen bouwen voor spoedopnames van patiënten. Een verbrandingsoven wordt aangepast om medisch restafval te verbranden en eventueel crematies uit te voeren. Er worden ook lijkzakken, medicijnen en beschermingsuitrusting voor artsen en verplegend personeel aangekocht.

Het ministerie van Onderwijs bereidt virtuele platforms voor waarop leraars hun lessen kunnen geven en opdrachten van leerlingen kunnen verbeteren. Men denkt eraan de lessen face-to-face te hervatten in september, afhankelijk hoe de situatie zal verlopen, maar hoe dan ook zullen de leerlingen niet naar school terugkeren op 13 april, zoals eerder gedacht. Het ministerie verdeelt ook via de onderwijsinstellingen voedselpakketten voor elke leerling. Dit is zéér belangrijk, want deze hulp gaat sneller dan de beloofde nationale noodhulp. Er zijn veel families die niets meer te eten hebben en honger lijden.

Binnenlandse Zaken zorgt ervoor dat politie en militairen erop toezien dat de bevolking thuis blijft. Er zijn meer beklagden die beboet worden, dan dat er zieken zijn. De onbezonnenheid van ons volk is betreurenswaardig.

De bevolking en andere organisaties openen populaire gaarkeukens en delen voedsel uit. De boeren verdelen hun producten en de grootgrondbezitters geven vlees aan de behoeftigen.

De regering heeft het salaris verlaagd van de goedbetaalde publieke en binationale functionarissen, die meer verdienen dan de president. Deze maatregel werd genomen ten voordele van de volksgezondheid.”

“Het ministerie van Volksgezondheid is verantwoordelijk voor alle beslissingen met betrekking tot de quarantaine en de verschillende veiligheidsvoorschriften. Zij passen die aan naargelang de ziekte evolueert. Wij zijn van mening dat het gezondheidsteam goed werk levert, omdat ze met de tot dusver behaalde resultaten een groot vertrouwen wekken in het land.

Op 21 april zijn er officieel 213 besmettingen met Covid-19 gemeld, waarvan er 9 patiënten zijn overleden, 62 al zijn hersteld, 6 in het ziekenhuis zijn opgenomen en de rest in isolement is gehouden. Degenen die tot nu toe ziek zijn geworden, zijn meestal mensen met een gemiddeld tot hoog inkomen, die thuis geïsoleerd kunnen worden zonder contact te hebben met andere familieleden.

Er wordt nu aangekondigd dat het uitgaansverbod geleidelijk zal worden versoepeld, sector per sector, waarbij preventieve maatregelen worden genomen en het verloop van de ziekte altijd wordt gecontroleerd. Door het verbod om de straat op te gaan, lijden veel mensen met een informele baan nu honger, vooral in de gebieden rond de grote steden. Veel bedrijven zijn gesloten, waardoor de werkloosheid is gestegen.

Er wordt aangenomen dat de leerlingen tussen september en oktober kunnen terugkeren naar de klas. Niets is zeker, en de heropening van de scholen zal een van de laatste elementen zijn in de exitstrategie. Voorlopig heb je virtuele lessen, met praktisch werk via WhatsApp-berichten. Dat is geen sinecure, omdat veel ouders niet kunnen lezen of schrijven. Niet iedereen heeft toegang tot die technologie, anderen hebben meerdere kinderen die er tegelijkertijd van gebruik moeten maken.

We proberen het grootste aantal Pa 'l Puku studenten te bereiken met betrekking tot hun taken en hen de leerstof te laten begrijpen. We bezorgen hen ook hun persoonlijke bezittingen, vooral jassen, omdat het koude winterweer in aantocht is. [nvdr: De leerlingen zijn een paar weken na het begin van het schooljaar halsoverkop naar huis gestuurd en hebben hun bezittingen op school achtergelaten met het idee wat later terug te keren.] Binnen het netwerk van internaten houden we virtuele vergaderingen om een samenlevingsprotocol op te stellen voor onze internen. Het zal niet makkelijk zijn en ook niet goedkoop om onze faciliteiten aan te passen om ervoor te zorgen dat de ziekte zich op ons domein zo min mogelijk verspreidt ingeval iemand van ons besmet zou raken.

Samen met de achtergeblevenen onderhouden we het terrein, werken we op de boerderij, verkopen we kaas, maar ook zelfgemaakte meubelen op bestelling, hoewel in zeer kleine hoeveelheden. Onze medische hulppost blijft open voor iedereen en voor gelijk welke hulp.”

“Nu brengen we in de praktijk wat de regering “intelligente quarantaine” noemt, een versoepeling in sommige sectoren om de economie aan te zwengelen; hopelijk gaat alles goed en volgen de mensen nauwgezet de aanbevelingen zodat we door kunnen gaan met de versoepeling, want als de zaken erger worden, keren we terug naar de totale quarantaine. Op 14 en 15 mei hebben we hier in Paraguay vakantie [nvdr: de onafhankelijkheid van Spanje (14.05.1811)], en dan reizen mensen meestal naar het binnenland. Dit is erg gevaarlijk omdat het grootste aantal besmettingen geconcentreerd is in Asunción en niet geweten is wie drager is van het virus en wie niet, en als ze landinwaarts reizen, dan is de kans groot dat ze op die manier de ziekte verspreiden.

De afgelopen drie dagen zijn er veel positieve gevallen bijgekomen, de aantallen zijn alarmerend; na een lange tijd zonder bijkomende besmettingen, zijn er nu grote aantallen bevestigd. Bijna allemaal zijn het landgenoten die vanuit het buitenland zijn teruggekeerd, voornamelijk vanuit Brazilië. Zij worden in isolatie geplaatst en staan onder de zorg van artsen.

De enige departementen in het land die nog geen positieve gevallen van coronavirus hebben geregistreerd, zijn Presidente Hayes (waar wij ons bevinden) en Alto Paraguay. Godzijdank zijn we nog steeds coronavrij. Hopelijk gaan we op deze weg door.

De overheid heeft de terugkeer naar de klas verder opgeschort. Van het netwerk van internaten proberen we financiële hulp en steun te krijgen voor de terugkeer van de kinderen. Daarenboven vragen we toestemming om werkboekjes aan de leerlingen te mogen uitdelen, want tot nu toe werden de lessen en opdrachten per mobiele telefoon verzonden. Op die manier krijgen hopelijk meer leerlingen de mogelijkheid om hun huiswerk te kunnen verder zetten.

We proberen vanaf hier onze studenten te begeleiden bij het uitvoeren van de verschillende taken, opsturen, terwijl we met hen en hun ouders praten.”

“Sinds 18 mei is personenvervoer over lange afstanden met autobussen weer toegelaten. Hopelijk zorgt dit niet voor een explosie van besmettingen. Eerder was alleen het vervoer van “transganados” [nvdv: vrachtwagens voor het vervoer van dieren] mogelijk op de trans-Chacoweg. Ouders maken van dit vervoermiddel gebruik om de bezittingen van hun kinderen te komen ophalen.

In ons confectieatelier hebben wij iets nieuws ingevoerd, namelijk het maken van “tapabocas” (mondmaskers) voor eigen gebruik en verkoop.”

“Bij het betreden van openbare gebouwen in de hoofdstad dient een strikt sanitair protocol te worden gevolgd, zoals we zelf konden ervaren en waarderen. Er wordt aangenomen dat dit de reden is waarom het coronavirus zich niet exponentieel verspreidt in Paraguay.

Vanwege het lage aantal besmettingen, worden protocollen voorbereid voor het heropstarten van alle klassen voor internen in september, onder voorbehoud, weliswaar. Daarover zijn we erg verheugd, maar we zijn ons ook bewust van de verantwoordelijkheid dat dit met zich meebrengt.

Op de school stellen we het nog allemaal goed en blijven we doorwerken. We hebben contact met de meeste van onze leerlingen om de huistaken uit te voeren en niemand van hen is besmet.

Ik wens dat jullie gezond blijven en blijven communiceren.

Met veel groeten.
Liefs,

Mechi”

Raad van bestuur

Voorzitter:

Demblon Maurice
Nieuwstraat 57, 2550 Kontich
Tel. 03/448.26.77 – e-mail: maurice@demblon.be

Leden:

Joos Sara – secretaris
e-mail: sara.joos@centroandino.be

Van Dyck Ludo – penningmeester
Pastoor Schattenstraat 15, 2610 Wilrijk
Tel. 03/828.26.16 – e-mail: ludo.van.dyck2@telenet.be

Cuyvers Lieve – bestuurslid en financiële administratie
Pastoor Schattenstraat 15, 2610 Wilrijk
Tel. 03/828.26.16 – e-mail: lieve.cuyvers@telenet.be

Maatschappelijk en correspondentieadres:

Centro Andino vzw
Hertog van Brabantlei 9
2660 Hoboken

E-mail: centroandino@gmail.com
Website: www.centroandino.be

ADRESWIJZIGING:

Blijf ons tijdschrift ontvangen. Stuur daarom dit strookje volledig ingevuld naar: Centro Andino vzw, Hertog van Brabantlei 9, 2660 Hoboken.

Naam & voornaam: .....

Straat & nummer: .....

Postnummer & gemeente: .....

Tel: ...../..... e-mail: .....

Nieuw adres:

Straat & nummer: .....

Postnummer & gemeente: .....

PRIVACY

Centro Andino vzw gebruikt uw persoonsgegevens conform de recente Europese wetgeving. Wij publiceren foto's van onze activiteiten in dit Bulletin om onze leden hierover te informeren. Indien u niet wenst dat er spontane foto's van u gepubliceerd worden, gelieve dan contact op te nemen met de voorzitter. Meer info op www.centroandino.be.

BANKREKENING ARGENTA

IBAN: BE19 9799 6716 8312 BIC: ARSPBE22XXX t.n.v. Centro Andino vzw.

GIFTEN

Enkel voor giften vanaf 40 euro (lidgeld niet inbegrepen), met vermelding 'Attest' ontvangt u een fiscaal attest. Wij versturen de attesten na afsluiting van het werkjaar.

LIDGELD

Het lidgeld voor 2020 bedraagt 12 euro. Het dient afzonderlijk te worden betaald met vermelding 'Lidgeld'.

VERANTWOORDELIJKE BULLETIN

Theeuws Rita, Nieuwpoortstraat 17, 2500 Lier
Tel. 03/489.04.89 – e-mail: rita.theeuws@centroandino.be

DUOLEGAAT

U kunt ons ook tot eind 2020 steunen met een duolegaat. U schenkt dan een deel van uw erfenis aan onze organisatie. Voor meer info, contacteer uw notaris.

LID WORDEN VAN CENTRO ANDINO vzw:

Stuur onderstaande bon naar Centro Andino vzw, Hertog van Brabantlei 9, 2660 Hoboken of stuur uw gegevens naar centroandino@gmail.com. Blijf op de hoogte van onze activiteiten en stort 12 euro op rekening IBAN: BE19 9799 6716 8312 BIC: ARSPBE22XXX met vermelding 'Lidgeld'. Dan ontvangt u vier keer per jaar ons 'Bulletin'. Opteer om het elektronisch te ontvangen. U kan zich te allen tijde uitschrijven door een mail te sturen naar bovenstaand adres.

Naam & voornaam: .....

Straat & nummer: .....

Postnummer & gemeente: .....

Tel: ...../.....e-mail: .....